EXTRA NUMMER

VAN HET

SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD,

Zaturdag 8 October 1859.

LANDMAIL BERIGTEN,

loopende tot 25 *Augustus* 1859.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Een der voornaamste gebeurtenissen der afgeloopen 14 dagen, is het feest, dat de stad Parijs den 14, 15 en 16den dezer gevierd heeft. Den eersten dag hield het leger van Italie zijn plegtigen intogt. Alles liep naar wensch af. De verschillende afdeelingen der troepen werden levendig toegejuicht en onder de veldmaarschalken was het vooral Mac Mahon, die de levendigste blijken van toejuiching ontving. De beide volgende dagen waren aan festiviteiten van verschillenden aard gewijd. Op een banket, hetwelk ter eere van de chefs der verschillende legerporsen werd gegevan, hield de keizer de volgende toespraak:

»*Mijne Heeren!* De vreugde welke ik gevoel, nu ik mij te midden van de chefs der voornaamste legerkorpsen van Italie bevind, zou volkomen zijn, indien zich daaraan niet het leedwezen paarde, dat ik weldra de elementen van zulk eene goed georganiseerde en geduchte magt moet verlaten. Als souverein en als opperbevelhebber zeg ik u dank voor het vertrouwen dat gij in mij, die nog geen leger aangevoerd had, gesteld hebt. Een deel der soldaten keert naar zijne haardsteden terug. Gij zelven zult weer de bezigheden desvredes hervatten Vergeet niet hetgeen wij gezamenlijk gedaan hebben. Laat ons dikwijls denken aan de hinderpalen, welke wij te boven gekomen zijn, aan de gevaren, welke wij vermeden, aan de onvolmaaktheden welke wij waargenomen hebben. Ook de medaille van Italie zal daaraan herinneren. Indien Frankrijk, aldus eindigde de keizer, zoo veel gedaan heeft voor eene bevriende natie, wat zou het dan niet doen voor zijne eigene onafhankelijkheid".

Den 17den verscheen de *Moniteur*, met een keizerlijk besluit, bij hetwelk eene algeheele en volidige ameestie wordt verleend aan al de wegens staatkundige misdrijven veroordeelde personen of welke aan maatregelen van algemeene veiligheid waren onderworpen. Tot senatoren werden benoemd de generaals Renault, Forey, Thiery, prins van de Moskowa, de admiraal Trehouart, Labedoyère, de Richemont en de baron Vincent. De abt Darby is benoemd tot bisschop van Nancy. Bij een ander besluit worden alle waarschuwingen, tot de dagbladen in Frankrijk en de kolonien gerigt, beschouwd als niet te zijn geschied. Men is te Parijs van oordeel, dat deze maatregel eerlang door mildere bepalingen ten opzigte van de periodieke drukpers zullen worden gevolgd.

Deze beide besluiten worden door schier alle dagbladen in Engeland, Frankrijk en Duitschland grootelijks toegejuicht. Louis Blanc heeft echter in de dagbladen een protest tegen de amnestie openbaar gemaakt, doch het schijnt dat de hoofden der democratie partij zich daarmede niet vereenigen. Zij hebben althans de uitgewekenen uitgenoodigd, om van de amnestie gebruik te maken en men verneemt dan ook dat een aantal emigranten en veroordeelden op Jersey en elders zich haasten, naar Frankrijk terug te keeren.

Den 13den dezer is het Engelsche parlement geprorogeerd. Namens de koningin werd den leden dank gezegd, dat zij de regering in staat hadden gesteld de begonnen maatregelen tot verdediging des lands voorttezetten. Verder vernam men dat Frankrijk na het sluiten des vredes van Villafranca, voorstellen heeft gedaan tot het houden van een congres door de groote mogendheden, ten einde daardoor tot eene difinitive beslissing ten opzigte van de Italiaansche aangelegenheden te geraken, met verzoek, dat de koningin mede gevolmagtigden op die conferentie zou benoemen. Het zou echter van nadere inlichtingen afhangen of aan dien wensch zou kunnen worden voldaan.

De dagbladen, hebben zich in uitvoerige beschouwingen verdiept nopens hetgeen door het parlement in deze zitting verrigt is. De *Times* komt tot de slotsom, dat de terugkeering der vrijzinnige partij in het bewind de vrees vermindert, die ten opzigte van de binnen- en buitenlandsche belangen ontstaan kan. De natie, rekenende op de sympatie der regering voor Italie, heeft den tijd om de toebereidselen van Frankrijk gade te slaan, en wat de binnenlandsche aangelegenheden aangaat, hoewel de treurige noodzakelijkheid van eene hervormingswet zich nog altijd doet gevoelen, bevindt het ministerie zich nog niet in eene positie om alles toe te staan, ten einde dezulken te beschamen, die meenen dat het tegen elke inwilliging is. De verstandigste behoudsmannen zullen liever onvoorzigtige proefnemingen tegenhouden, dan die tegen de inspraak van hun gezond verstand aan te wenden.

De conferentie te Zurich laat weinig van zich hooren en het eenige wat men zeker weet, is dat zij den wapenstilstand voor een onbepaalden tijd verlengd heeft. De eerste zitting was aan de verificatie der geloofsbrieven gewijd, doch reeds den tweeden dag moeten de discussien eene ernstige wending genomen hebben. Hoewel al wat zulk eene vergadering betreft, doorgaans met den sluijer des geheims bedekt, lekt er toch nu en dan iets van uit en deelt men dan ook uit eene doorgaans goed onderrigte bron het volgende mede: Toen het er op aankwam, om de punten der overeenkomst van Villafranca, betreffende de herstelling der geenigreerde souvereinen, vast te stellen, verklaarde de afgevaardigde van Sardinie, dat hij onmogelijk zou kunnen besluiten, om aan die punten zijne adhaesie te schenken, en dat hij ten dien aanzien niet alleen naar zijne overtuiging, maar ook ingevolge zijne instructien verpligt was, zich daartegen te verklaren. Hieruit ontstond eene levendige woordenwisseling tusschen den Sardinischen afgevaardigde aan de eene en de heeren de Bourqueney en de Colloredo aan de andere zijde, welke op het laatst zoo hevig liep, dat laatstgenoemde opstond en dezaal verliet. Na deze vrij onstuimige zitting zijn er een aantal afzonderlijke bijeenkomsten gehouden, dan eens tusschen de Oostenrijkschen en den Fransche, dan weder tusschen de Fransche en Sardinische afgevaardigden, in welke de heer Desambrois zich stipt aan zijne eenmaal afgelegde verklaring hield, met de betuiging, dat zijne lastgeving op dat punt te naauwkeurig bepaald was, om, op welken grond het ook mogt zijn, zelfs in het minst daarvan af te wijken. Er bleef toen voor de afgevaardigden niets anders over, dan zich tot de kabinetten te Weenen, Parijs en Turin te wenden; doch op dit oogenblik blijft het nog de vraag, of dit zooveel zal uitwerken, dat Sardinie zich ten opzigte der bedoelde punten bij de beide andere mogendheden zal aansluiten. Het eenige wat daaraan welligt nog veel zou kunnen toebrengen, is, dat keizer Napoleon al zijn invloed op koning Victor Emanuel aanwend, om diens adhaesie te verkrijgen. Men betwijfelt het echter of deze vorst zal toegeven.

Ziedaar wat uit eene goede bron wordt medegedeeld. Men beweert echter van een anderen kant dat de zittingen der conferentie niet zoo zeer afzonderlijk worden gehouden door van moeijelijkheden die uit de bijeenkomst zelve zoude zijn opgerezen, maar dat die afloop vooruit gezien was en werkelijk in den aard der zaak moet liggen, als men het ingewikkelde der te behandelen kwestien in het oog houdt. Daarbij zou dan ook, volgens diezelfde bewering, in de eerste zitting het reglement van orde opgemaakt en daarin het houden der afzonderlijke bijeenkomsten bepaald zijn, zoodat deze laatste, in dit geval, geen, gevolg zouden zijn van eene mindere overeenstemming tusschen de leden der conferentie. Wat evenwel hiervan zij, de tijd zal leeren of dit door het reglement werkelijk was voorgeschreven, ofschoon het toch nog niets tot het wezen der zaak zelve afdoet.

Volgens de laatste tijdingen uit Zurich, is men daar van gevoelen dat de conferentien nog lang zullen duren; doch dat de grensregeling en de regeling der schuld, die Lombardije op zich moet nemen, weldra haar beslag zullen krijgen.

De Italiaansche vorstendommen zetten hun verzet tegen de herstelling der verdreven souvereinen met evenveel vastheid als bezadigdheid door. Den 11den dezer werd de vertegenwoordigende vergadering van Toskane met eene plegtige godsdienstoefening geopend, waarna de provisionele regering verklaarde, van twee regeringen, de Fransche en Sardinische, de verzekering te hebbbn ontvangen, dat zij niet gewapenderhand tusschenbeide zullen komen, dat op de wenschen der bevolking acht zal gegeven worden en dat de regering dan ook op die belofte rekende. Verder sprak de boodschap met warmte van de Italiaansche nationaliteit en waarschuwde tegen versnippering. Eene zinsnede der boodschap werd met warmte toegejuicht, namelijk dat Toskane nooit rustiger geweest was, nooit eene waardiger houding en meer eerbied voor orde en wet aan den dag gelegd had. Daarop heeft de vergadering in hare zitting van den 16den met eenparigheid van stemmen besloten te verklaren, dat de herstelling van het gezag der uitgeweken dynastie in Toskane onbestaanbaar was. Vervolgens werd het voorstel gedaan, dat de vergadering zou verklaren, dat het Toskanes ernstige wil is, een deel uit te maken van het koningrijk Italie, onder het constitutionneel bewind van koning Victor Emanuel. Dit voorstel is den 20sten met eenparigheid van stemmen aangenomen.

Dezelfde loop van zaken in Modena. Ook daar heeft de nationale vergadering de dynatie Este van den troon vervallen verklaard, alsmede de uitsluiting ten eeuwigen dage van de vorsten uit het huis Habsburg-Lotharingen. Voorts decreteerde de vergadering de inlijving van Modena bij het monarchale en constitionneele koningrijk Sardinie, onder de roemrijke dynatie van Savoije.

Wat het gevolg van dit verzet wezen zal, weet men niet. Of Frankrijk geweld zal bezigen om de verdreven vorsten te herstellen, wordt ter regt betwijfeld en dat, hoewel de beide keizers tot die herstelling te Villafranca besloten hebben en eene Fransche divisie in Italie gebleven is, Frankrijk zou in dat geval de algemeene opinie in geheel Europa tegen zich hebben, vooral in Engeland, waar men zich èn in het parlement èn in de periodieke drukpers onbewimpeld tegen het bezigen van geweld verklaard heeft. Overigens bevindt de zoon des groothertogs van Toskane zich te Parijs en heeft de Fransche regering prins Poniatowski naar de hertogdommen gezonden, om de bevolking zoo mogelijk tot andere gedachten te brengen, nadat eene dergelijke zending van den heer de Reiset vruchteloos afgeloopen was. Het gevoelen wint dan ook meer en meer veld, dat men eindelijk toch tot een Europeesch congres zal moeten komen.

Overigens is in Modena door het voorloopig bestuur een commissie benoemd met last, om uit openbare of geheime archieven alle bescheiden bijeen te brengen, welke tot een bewijs van het wanbestuur der twee laatste hertogen zouden kunnen strekken, en om die stukken in het licht te geven. Een gedeelte van die verzameling is thans in druk verschenen; wanneer zij volledig is, zal zij van regeringswege in het Fransch vertaald en aan alle gouvernementen van beschaafde landen toegezonden worden.

Ten slotte moet nog gemeld worden, dat een defensief verbond tusschen de staten van Midden-Italie is tot stand gekomen, waarbij ook de Legatien zijn toegetreden. Men zegt dat Garibaldi het kommando over het vereenigd leger zal voeren, dat op ca. 40.000 man geraamd wordt.

De Turinsche *Indipendente* vermeldt het pogramma der voorwaarden, die, volgens het blad, tot grondslag der politieke organisatie van Italie moeten worden aangenomen. Volgens dit programma wordt voorgesteld: 1o. strenge handhaving der belofte van non-interventie in de hertogdommen en in de Legatien; 2o. de bijeenroeping van een congres der Europesche mogendheden; 3o. de inlijving van Modena, Parma en Piacenza bij Piemont, volgens den wensch door deze staten in 1848 uitgedrukt; 4o. vrijheid aan Toskane om bij het congres eene nominatie in te dienen van vorstelijke personen; uit welke eene keuze zal worden gedaan ter vervanging der vorige dynastie; 5o. de invoering in de Legatien van wetten en instellingen, in overeenstemming met de eischen der tegenwoordige beschaving. 6o. De bepaling, dat het nieuwe bestuur van Venetie geheel Italiaansch moet zijn 7o. De verwijdering van iedere vreemde armee uit Italie, op welk gezag zij daar thans ook moge zijn, zich mogt willen staande houden of er mogt willen binnenkomen. 8o. Dat in alle Italiaansche staten zoodanige politieke hervormingen zullen worden totstand gebragt, als volstrekt vereischt worden ter voorkoming van nieuwe conflicten.

Te Milaan worden protesten geteekend tegen den eisch van Oostenrijk om aan Lombardije een gedeelte der Oostenrijksche schuld over te dragen. De petitionnarissen verlangen overigens, dat van de aan Lombardije ten deel vallende schuld worde afgetrokken het verschil in de belastingen, dat Lombardije sedert 1817 meer betaald heeft dan de overige Oostenrijksche provincien; dat ook worden afgetrokken de waarden van de Lombardijsch-Venetiaansch amortisatie kas, aan welke eene andere bestemming is gegeven, alsmede de aanzienlijke sommen, welke het Lombardijsch-Venetiaansch koningrijk van 1848 tot 1859, tengevolge van gedwongen heffingen en afpersingen schade heeft geleden.

Het Napoleonsfeest is ook te Turin, te Milaan en elders gevierd; in beide genoemde steden met groote plegtigheid. Koning Victor Emanuel die vergezeld van eenige ministers, eenige dagen te Milaan heeft doorgebragt, bezocht nog Bergamo en Brescia. Hij heeft eene amnestie, doch alleen voor ernstige overtredingen afgekondigd. Den 17den dezer is de koning naar Turin teruggekeerd.

Men wil met zekerheid weten, dat de paus en de koning van Napels eenstemmig verklaard hebben, dat zij over hunne toetreding tot het niewe staten-verbond niet eer hun gevoelen kunnen uiten, dan nadat zij met de organisatie er van bekend zullen zijn.

De Napelsche regering heeft al hare Zwitsersche troepen ontslagen en huiswaats gezonden.

Te Weenen is eindelijk eene verandering van ministerie tot stand gekomen.

De graaf Rechberg is, met behoud van zijne portefeuille als minister van buitenlandsche zaken, benoemd tot president van den ministerraad. De baron von Hubner is benoemd tot minister van policie. De graaf Goluchowski, gouverneur van Gallicie, is benoemd tot minister van binnenlandsche zaken. De baron Kempen, directeur-generaal van policie, wordt op pensioen gesteld. De baron Bach, aftredend minister van binnenlandsche zaken, is benoemd tot gezant te Rome. Het ministerie van koophandel wordt opgeheven, terwijl de bijzondere afdeelingen daarvan geplaatst worden onder de departementen van binnenlandsche zaken en finantien.

Het niet officieel gedeelte van de *Wiener Zeitung* bevat een artikel waarin geconstateerd wordt, dat de algemeene aandacht ten aanzien van eene wijziging van het ministerie gespannen was. 's Lands finantien zullen aan eene naauwkeurige contrôle onderworpen worden. De Protestanten zullen vrij hunne godsdienst uitoefenen, terwijl de verhouding der Israeliten op nieuw geregeld zal worden. De gemeentewet zal thans uitvoering erlangen en later zullen de Kroonlanden door Stenden vertegenwoordigd worden. Men moet, wordt ten slotte gezegd, hierbij echter in het oog houden, dat eene angstvallige vasthoudendheid en eene overhaasting beide evenzeer vermeden moeten worden.

In Duitschland gaat de nationale beweging ten gunste der bondshervorming voort. De Beijersche kamer heeft wel geen voorstel aangenomen, om de regering te noopen, tot de hervorming dadelijk de handen aan 't werk te slaan, maar de kamer heeft toch bepaald verklaard, dat de tegenwoordige toestand van den bond zeer gebrekkig is en verbeterd moet worden. Te Eisenach werd op den 14den dezer maand eene tweede vergadering van Duitsche vaderlandsvrienden gehouden, waar men een aantal mannen, zoowel tot de constitutionele als de democratische partij behoorende, uit verschillende gedeelten van Noord- en Zuid-Duitschland vereenigd zag, onder welke de grootste eenstemmigheid heerschte. Op grond der verklaring, in de eerste bijeenkomst te Eisenach en in die te Hannover afgelegd, werden daarmede overeenstemmende verklaring goedgekeurd, die eerlang openbaar gemaakt zullen worden. Men mag de vorming eener nationale partij, die al de verschillende liberale rigtingen in zich sluit, van nu af voor zeker houden.

Van zelf komt nu ook weder de zaak der Deensche hertogdommen op het tapijt, en Hanover wil o. a. voorstellen, dat aan Pruissen worde opgedragen met Denemarken die aangelegenheid nader te regelen. In Pruissen schijnt men de kustverdediging van Duitschland aan den bond te willen opdragen, om die weder tot eene Duitsche zaak te maken. De bondsvergadering zal dus weldra velerlei te doen krijgen.

De Belgische kamer van afgevaardigden heeft zich eenige achtereenvolgende dagen bezig gehouden met de discussien over het ontwerp tot versterking van Antwerpen, en men is thans zooverre daarmede gevorderd dat in de zitting van den 20sten, paragraaf 1 van artikel 1, waarin het beginsel vervat is, werd aangenomen met 57 stemmen tegen 42, terwijl 7 leden buiten stemming bleven.

De beraadslaging over de overige artikelen van het ontwerp zal eerst plaats hebben, nadat de enquête naar de wettigheid der verkiezing van eenige afgevaardigden zal gehouden zijn.

In Frankrijk schijnt men de aanneming van dit ontwerp met leede oogen te zien; reeds voor dat de discussien hierover een aanvang genomen hadden, lieten sommige Parijsche bladen er zich hevig over uit en wilde aan Belgie het regt strijdig maken om Antwerpen verder te versterken; zij hielden het er voor dat Belgie ten dien opzigte handelde onder den invloed van Engeland en beschouwden de versterking van Antwerpen dus als eene bedreiging van Engeland jegens Frankrijk. De Engelsche bladen zijn daarentegen van meening dat Belgie volmaakt gelijk heeft met Antwerpen zooveel mogelijk te versterken en beschouwen dit zelfs als een pligt, welken Belgie in het belang van zijn eigen veiligheid moet vervullen.

Laatste Berigten.

BINNENLAND.

— Men verneemt, dat HH. KK. HH. prins en prinses Frederik zich in de volgende maand naar Berlijn zullen begeven, en na een kort verblijf aan het hof, naar het slot Muskau vertrekken.

— De overtuiging van het gewigt, hetwelk onze Indische bezittingen voor onze welvaart hebben, doet iedere ongunstige tijding, die van daar outvangen wordt, met zorg overwegen. Wat wonder dan, dat de mislukte expeditie van Boni, de moorden van Banjarmassin, de bezorgdheid in meer dan gewone mate gaande maakten. Hiervan getuigen de artikelen in de dagbladen en de brochures, waarin tot krachtige maatregelen wordt aangespoord. Zoo is dezer dagen, bij den heer H. Nijgh alhier, verschenen: »*Eene waarschuwende stem tot allen, die Indië voor Nederland wenschen te behouden.*" Helder en duidelijk wordt daarin geresumeerd, wat al in den laatsten tijd uit Indie zorgwekkends bekend is geworden, met kracht dringt de schrijver op het versterken onzer magt aldaar aan; overtuigend is zijn betoog dat ons regeringsbeleid verbeterd en dat vooral meer aan talent dan aan gunst behoort gehecht te worden, in het begeven van ambten en bedieningen. Teregt beweert hij, dat wij niet spaarzaam met onze geldmiddelen moeten zijn, waar ons gezag versterkt moet worden, en wij niet moeten schromen, waar het noodig is, een deel van het batig slot op te offeren. Wij hopen dat deze en andere welmeenende wenken een gunstig gehoor mogen vinden, ter plaatse waar men handelen moet.

— Door de medewerkende hoofdcommissie tot opleiding van onverzorgde jongens in Nederlandsch Indie, afstammelingen van Europeanen, bestaande uit de heeren: jhr. J. P. Cornets de Groot, voorzitter; M. G. van Heel, J. G. A. Gallois, dr. W. R. baron van Hoëvell, J. A. Veenhuijzen, D. van Aalst, J. A. de Sonnaville, G. S. de Veer, C. H. T. baron Nahuijs, F. A. J. C. baron van Voorts tot Voorts, L. M. F. Plate, P. van Rees, P. Vreede Bik, jhr. mr. de Brauw en mr. W. A. P. Verkerk Pistorius, secretaris, is de volgende circulaire uitgevaardigd;

Allerwege in ons Vaderland doen de groote voordeelen, die onze bezittingen in den Oost-Indischen archipel afwerpen, hunnen heilzamen invloed gevoelen. Onze toenemende volkswelvaart, de bloeijende toestand, waarin handel en nijverheid verkeeren, onze uitgebreide handelsvloot, zijn zoo vele weldaden, die het moederland aan zijne Oost-Indische kolonien te danken heeft. Onafscheidelijk zijn ook onze dierbaarste belangen aan den bloei onzer Aziatische bezittingen verbonden, en wij zijn in ons eigen belang verpligt, dien bloei zooveel mogelijk te bevorderen, en den toestand van de onderscheidene klassen der maatschappij, die daar worden aangetroffen, te verbeteren.

Onder deze beslaan vooral de afstammelingen der Europeanen eene belangrijke plaats.

Toen in het jaar 1816 Java en de buitenbezittingen onder het Nederlandsch gezag waren teruggekeerd, vond men het getal dier afstammelingen beduidend toegenomen. Voor een gedeelte waren het blanke kinderen, grootendeels evenwel kinderen van gemengd bloed. Velen hunner stonden, bij gemis aan behoorlijke verzorging en opleiding, op den laagsten trap van physieke en zedelijke ontwikkeling. In overleg met den hoogleeraar Reinwardt, werden toen op vele plaatsen nieuwe scholen opgerigt en de toestand van het schoolwezen alom verbeterd. In later jaren is daaraan zelfs eene groote uitbreiding gegeven. Ook werd een zeer waakzaam oog gehouden op de in onderscheidene gemeenten bestaande weezen-inrigtingen, en haar beheer onder behoorlijk toezigt gesteld. Hetzelfde had plaats met betrekking tot alle andere inrigtingen van liefdadigheid ten dienste van het Europesche gedeelte der Indische maatschappij.

Nadat eerst de militaire school te Samarang en vervolgens de later opgerigte zeevaartschool te Soerabaija, waardoor velen hun onderhoud vonden in de krijgsdienst en sommigen bij de Indische kustvaart, door bijzondere omstandigheden waren te niet gegaan, werd te

Kedong-Kebo het nog bestaande pupillencorps opgerigt, dat naar weler getuigenis uitmuntende resultaten oplevert, en hoogst nuttig werkt voor de duurzame verzorging van kinderen van Europesche militairen. Niet alleen in de krijgsdienst; ook op de bureaux der regering en in andere burgerlijke betrekkingen, wist men velen der zoogenaamde »Inlandsche kinderen" een eerlijk bestaan te verschaffen.

Ook de particuliere liefdadigheid liet het niet aan krachtige blijken van belangstelling ontbreken. Als voorbeelden wijzen wij op de pogingen tot oprigting van bewaarscholen, van bijzondere gestichten, van ambachtscholen en van inrigtingen middelbaar van onderwijs.

Waar de weldoende hand van den particulier bovendien ondersteuning vroeg of behoefde, werd deze zooveel mogelijk verleend. Nog dezer dagen gaf de regering een bewijs hare belangstelling in de ontwikkeling en opleiding der Europeesch-Indische jeugd door het aanwijzen van aanzienlijke sommen voor de oprigting van een gymnasium te Batavia. Ook ondersteunde zij voortdurend de nuttige pogingen der maatschappijen: *Tot Nut van 't algemeen* en van *Nijverheid in Nederlandsch Indie.*

Maar dit alles is onvoldoende, en een groot aantal weezen en verlaten kinderen in den Indischen Archipel missen nog altijd de vereischte opleiding tot een behoorlijk bestaan. In hunne vroege jeugd aan hunne inlandsche moeders overgelaten, in beschaving en ontwikkeling ver ten achteren, rekenen zij het evenwel beneden zich, om ook door nuttigen handenarbeid zich een bestaan te verschaffen.

Bovendien, hoewel door den doop in de Christelijke gemeente opgenomen, gebeurt het soms, dat zij zich bij gebrek aan behoorlijk godsdienstig onderwijs onmerkbaar in de Mohammedaansche bevolking verliezen, wier zeden en gewoonten zij overnemen, in stede van haar tot voorbeeld mede te werken tot uitbreiding van het Christendom.

Niet lang geleden is de Indische regering opmerkzaam gemaakt op de dringende behoefte aan opleiding van het bedoelde gedeelte der Europeesch–Indische jeugd, bijzonderlijk tot nuttige bedrijven en ambachten. De pogingen, op kleine schaal daartoe reeds aangewend, hadden verblijdende vruchten opgeleverd; maar men wenschte eene meer algemeene zamenwerking, een meer regtstreeksch handelen, niet juist der regering, maar van de leden zelven der Europeesch-Indische maatschappij. Onder het bestuur van den gouverneur-generaal Duymaer van Twist hadden daarover ernstige beraadslagingen plaats; en men herinnerde zich te regt, dat de voormalige vice-president van den raad van Nederlandsch Indie, jhr. J. C. Reynst, gedurende vele jaren ten sterkste geijverd had, om voor de in aantal sterk toenemende afstammelingen der Europeanen meerdere bestaanmiddelen te scheppen. Hij werd derhalve door den gouverneur-generaal aangezocht om pogingen aan te wenden tot daarstelling van bijzondere inrigtingen ter verzorging en opleiding der hier bedoelde kinderen.

Aan dit verlangen werd door den heer Reynst terstond voldaan. In een dien ten gevolge aan den gouverneur-generaal gerigt adres stelde hij op den voorgrond, dat inderdaad vele in Nederlandsch-Indie geboren en tot de Europesche bevolking behoorende Christenen in den treurigsten toestand verkeeren; dat zij de noodige verzorging en opleiding tot een nuttig en werkzaam leven ontberen, even als alle aansporing om hunnen toestand te verbeteren door ijver en industrie. Een door hem uitgewerkt plan verwierf, op voordragt van den minister van kolonien, mr. P. Mijer, de goedkeuring van Z. M. den koning.

Dit plan is in alle bijzonderheden uiteengezet in het aldus met overleg der regering vastgesteld prospectus eener inrigting voor jongensweezen te Soerabaija. Onder anderen is daaruit te zien, dat de vooreerst däär tot stand te brengen inrigting voornamelijk bekostigd zal worden uit particuliere bijdragen, en dat eene hoofdcommissie, te Batavia gevestigd, onder medewerking eener plaatselijke commissie te Soerabaija en van agenten elders in Indie (alles geheel belangeloos en zonder eenige vergelding), zich met de verzameling dier bijdragen en de verwezenlijking der voorstellen van den heer Reynst heeft belast. Door hunne vereenigde pogingen was dan ook onder dagteekening van den 19den Februarij jl. reeds eene som van ruim f 73,000 bijeengebragt, zijnde f 46,860.70 zonder bepaalde aanwijzing van bestemming, f 4165.14 voor gebouwen (rubriek A. van het prospectus) en f 22,066 voor kleeding en voeding (rubriek B van het prospectus.

Hoe belangrijk deze deelneming in Indie ook zij, toch is ze ongenoegzaam om de kosten der onderneming op den duur te bestrijden. Ook meende men op eene krachtige medewerking in het moederland te mogen rekenen.

De heer Reynst wendde zich al dadelijk tot de heeren M. G van Heel en E. W. Cramerus, en hunne pogingen hadden ten gevolge, dat hier te lande in zeer korten tijd werd ingeschreven voor eene som van *f* 8800, waarvan uit de stad Rotterdam alleen *f* 5500. Intusschen werd de daarstelling alhier eener hoofdcommissie besproken. Het denkbeeld daarvan vond bij den tegenwoordigen minister van kolonien, zijne exellentie den minister van staat J. J. Rochussen, allen bijval. Zijne excellentie schreef bij brief van den 2den April jl., »dat daarin een geschikt middel gelegen was tot aanbeveling en ondersteuning hier te lande (zoo als zijne excellentie zich uitdrukte) der edele en krachtige pogingen in Nederlandsch-Indie aangewend door mijnen hooggeachten vriend jhr. J. C. Reynst."

In dien brief zegt Z. Exc verder:

»Voor hem, die Indie kent, behoeft het hoogst nuttige, weldadige en staatkundige, dat de Europeaan zich het lot van zijne verarmde en onverzorgde stamgenooten aantrekke, niet aangetoond te worden, maar in het moederland kan dat besef niet zoo levendig zijn.

»Komt het ontwerp van den heer Reynst op groote schaal tot stand, en breidt het zich later ook tot andere plaatsen als Soerabaija uit, dan zal er eene groote kwaal, waaraan alle kolonien en ook Nederlandsch Indie te lijden, en die andere voor de toekomst zorgwekkend is, genezen worden; dan zal de achting voor Europeesch element bij den inlander rijzen; dan zullen zoo velen als nu onverzorgd en moedeloos zijn, tot werkzame en nuttige menschen opgeleid worden; dan zal de band tusschen kolonie en moederland naauw toegehaald en versterkt worden.

» Dit menschlievend en staatkundig doel te bereiken, moet en kan niet, althans niet alleen zijn een onderwerp van staatsgezag.

»Wel werd reeds op de belangstellende voordragt van mijnen ambtsvoorganger mr. P. Meijer, de welwillende toestemming van onzen geeerbiedigden koning verkregen dat, overeenkomstig art 17 der voorstellen van den heer Reynst, het te kort komende op de kosten van oprigting voor het aantal der op te nemen jongens, voor wier verzorging de fondsen door particulieren zullen zijn zamengebragt, van staatswege zal worden aangevuld, en wel is daardoor de aanvankelijke daarstelling gewaarborgd; maar die eventuele bijdrage staat in verhouding tot en wordt beperkt door de sommen, welke door de particuliere belangstelling en weldadigheid zullen worden zamengebragt.

Hoe levendig die gevoelens ook bij ons landgenooten in Nederlandsch Indie, zijn, en hoe opwekkend ook het voorbeeld is door de zoo milde gift van den heer Duymaer van Twist bij het verlaten van Nederlandsch Indie, toch zullen de krachten der particuliere belangstelling in Indie te kort schieten om de goede uitslag op groote schaal te verzekeren moet de belangstelling van het moederland worden opgewekt en veel gewigt in de schaa leggen.

»Zoo dikwerf watersnood of eene andere zware ramp Nederland trof, en tot leniging daarvan de sympathie en de hulp onzer landgenooten in Indie werden ingeroepen, beantwoordden dezen daaraan op de meest onbekrompen wijze, die vaak aller verwachting overtrof.

»Nu is de gelegenheid däär om wederkeerig de sympathie en die hulp aan kolonie te bewijzen. Zij kunnen nimmer voor eene menschlievender en nuttiger zaak worden ingeroepen, dan voor die, welker behartiging UHWGeb. met de in den hoofde dezes genoemde heeren wel op zich wil nemen.

»Als uwe commissie en de sub-commissien of de belangstellende mannen, welke op verschillende plaatsen van het vaderland daartoe zullen worden uitgenoodigd, zoowel door openbare oproepingen als door individuele pogingen, hen die het wel meenen met het vaderland en met Indie, vooral hen, die direct of indirect een deel genoten hebben of nog genieten van de voordeelen, welke Indie oplevert, tot ondersteuning aansporen, dan zal het eene nationale eerezaak worden; dan zal Nederland, door zamenwerking van de regering en van particuliere krachten, ook in dit opzigt den roem verwerven, voor eene kwaal, welke in alle kolonien gevoeld wordt, een menschlievend en nationaal geneesmiddel te hebben gevonden.

»Reeds zijn hier en daar door individuele pogingen niet onbelangrijke sommen bijeengebragt; dit wettigt de hoop en de verwachting, dat bij meer algemeene zamenwerking en aansporing de bijdrage uit het moederland aanzienlijk kan worden. In die zamenwerking voor een groot en blijvend nut kan geene reden zijn van verschil, noch in staatkundige, noch in godsdienstige rigting.

»Als hoofd van het departement van kolonien kan uwe commissie op mijne medewerking en bescherming rekenen.

»Als privaat persoon zal ik gaarne de inteekenlijst ontvangen, om daarop mijne bijdrage in te schrijven."

Uit het bovenstaande blijkt derhalve, dat het gouvernement zoodanig doordrongen is van de noodzakelijkheid, om inrigtingen, als waarvan thans sprake is, tot stand te brengen, dat het te Soerabaija de oprigting van de noodige gebouwen verzekert voor al de kinderen, voor wier voeding, kleeding enz. de kosten door particuliere krachten worden bijeengebragt. Zij, die dus hiervoor hunne bijdragen geven, bereiken een tweeledig doel, vooreerst de instandhouding en uitbreiding van de onderneming, maar bovendien de hulp van 't Gouvernement.

Naar aanleiding van den voormelden brief van den heer minister van staat Rochussen, waaruit te zien is, zoowel de goedkeuring der zamenstelling onzer commissie, als het hooge gewigt der zaak, welke zij bij hare landgenooten wenscht aan te bevelen, en de vele beschouwingen, waarvoor deze zoowel uit een philanthropisch als uit een staatkundig oogpunt vatbaar is, hebben de ondergeteekenden met opzet een *algemeenen* titel gekozen, vermits zij wel is waar voor 's hands als hoofddoel moeten beschouwen het verzamelen in Nederland van geldelijke bijdragen voor de te Soerabaija daar te stellen inrigting, maar zij ook naar de duidelijke bedoeling van het hoofd van het departement van kolonien, zich zal moeten kunnen plaatsen op het door hem aangewezen meer algemeene standpunt: *het helpen genezen namelijk in het algemeen der in Nederlandsch Indie bestaande zorgwekkende kwaal van onvoldoende verzorging en opleiding onzer jeugdige stamgenooten aldaar.*

Overtuigd, dat het Nederlandsche publiek het geheele gewigt der zaak beseft, die de commissie hier te lande wil bevorderen hoopt zij op elke welwillende medewerking in dezen te mogen rekenen. Daartoe in onderscheidene steden en gemeenten des rijks subcommissien werkzaam zijn bij welke het prospectus voor de beoogde inrigting en inteekeningslijsten zullen gereed liggen.

— Men verneemt dat dezer dagen bij de regering alhier de tijding is ontvangen, dat de telegraafkabel voor de verbinding van Singapore via Banka met Batavia, aan boord van eene stoomboot, genaamd *Bahiana*, uit Liverpool zou gestoomd zijn.

— Van Plymouth wordt van 21 dezer geschreven: Gisteren morgen arriveerde alhier het Ned. oorlogsfregat *Admiraal van Wassenaer*, onder bevel van den kapitein ter zee jhr. H. J L. T. de Vaynes van Brakell, van het Nieuwe Diep, bestemd naar Lissabon. Deze bodem salueerde de nationale en admiraalsvlag, hetgeen door de citadel en het wachtschip te Devonport werd beantwoord.

— In de Engelsche bladen wordt medegedeeld, dat den 20sten dezer door de officieren, geattacheerd bij het arsenaal te Woolwich, proeven zijn genomen met een nieuwen, door een onzer landgenooten Ferdinand Silas, uitgevonden toestel tot het wisselen van nacht-signalen op zee. Die proefneming heeft de beste resulsaten opgeleverd, aangezien daaruit is gebleken, dat het daarmede verspreide licht in sterkte dat der thans bestaande toestellen overtreft, terwijl de daartoe gebezigde brandstof, die niet door indompeling in het water gebluscht kan worden, 10 à 12 uren achtereen een bleek rood licht afwerpt, hetwelk gedurende al dien tijd gelijkmatig voortbrandt, zonder in het minst te verflaauwen. De nieuwe toestel, bekend onder den naam van *Photophor*, is naar het oordeel van deskundigen, niet slechts als signaal-licht, maar ook ten gebruike op de vuurtorens aan te bevelen.

— Z. M. heeft overgeplaatst de 2de luits. *C. L. Bence* en *F. H. A. Flory*, van het 1ste en reg. inf, in rang en anc. bij de infanterie in Oost-Indie; den 2den luit. *G E. C. Guffroy*, van het 3de reg. vesting-artilerie, bij de art. in Oost-Indie.

BUITENLAND.

— De koning van Pruissen bevindt zich sedert 22 dezer in een meer bedenkelijken toestand. Niet alleen zijne ligchaamskrachten, maar ook zijne geestvermogens zijn thans zoodanig verzwakt, dat Z. M. bijna alle bewustheid heeft verloren.

— De nationale vergadering van Modena heeft in hare zitting van 23 dezer met algemeene stemmen de volgende besluiten genomen:

1°. Bevestiging van de dictatuur van den heer Farini met algeheele volmagt en de bevoegdheid om eene leening van vijf millioen te sluiten.

2°. Oprigting van een monument ter herinnering aan den volkswensch tot vervallen-verklaring van den hertog Frans V en tot inlijving bij Sardinie.

3°. Verklaring dat de vrijwilligers in den onafhankelijkheids-oorlog zich verdienstelijk jegens het vaderland hebben gemaakt.

4°. Opdragt aan den dictator, om bij de mogendheden aan te dringen op de uitlevering der staatkundige gevangenen, welke de hertog Frans V medegenomen heeft.

De vergadering is daarna geprorogeerd.

— De Parijsche *Moniteur* van 24 dezer deelt mede dat, daar de keizer bevolen heeft dat het leger van den voet van oorlog op den voet van vrede zal teruggebragt worden, de minister van oorlog heeft gedecreteerd dat militairen, wier diensttijd in 1859 afloopt, reeds den 20sten Sept. naar hunne haardsteden zullen worden teruggezonden; buitendien zullen zesmandelijksche verloven worden gegeven aan diegenen, die eenige reden van vrijstelling kunnen doen gelden, waarin voorzien is bij de wet van 1832, en aan diegenen, die het bewijs kunnen leveren dat zij de bepaalde kostwinners hunner familien zijn.

— Men meldt uit Zurich dat er eene toenadering en meerdere overeenstemming tusschen de Oostenrijksche en Sardinische afgevaardigden bespeurd wordt.

— Te Marseille zijn tijdingen ontvangen uit Konstantinopel van den 17den. Het half-officiele blad zegt, dat de heer de Lesseps naar Engeland gaat, naar men zegt om de hinderpalen uit den weg te ruimen, welke de Engelsche regering aan de doorgraving van de landengte van Suez in den weg legt.

Gedrukt en Uitgegeven bij de Groot, Kolff & Co., te Samarang.